

Pravé tlačítko myši na maximum

Většina programů nás nutí spoléhat především na levé tlačítko myši. V prostředí programů ESRI ArcGIS (ArcMap, ArcCatalog apod.) se ovšem rozhodně vyplatí častěji používat prst na tlačítku pravém. Porušením stereotypů získáte nové funkce či efektiv-

nější řešení stávajících postupů. Ukažme si konkrétní situace, ve kterých nám použití pravého tlačítka ulehčí práci.

1. K užitečným funkcím rozhodně patří oprava cest zdrojových dat jednotlivých projektů ArcMap (soubory s příponou mxd). Tu využijeme například

v situaci, kdy máme v projektu uloženou absolutní cestu k vrstvě a tyto cesty se na jiném počítači liší. Opět použijeme pravé tlačítko. Klikneme na vybraný mxd projekt v aplikaci ArcCatalog a z kontextové nabídky vybereme možnost Set data source(s). V nově otevře-

ném okně pak lze pro zvolené vrstvy upravovat cesty ke zdrojovým datům – i pro jednotlivé rámce (data frames) (viz obr. 1).

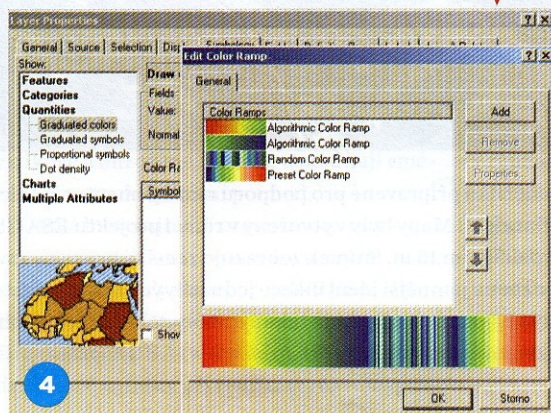
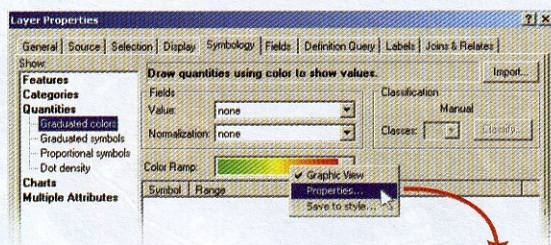
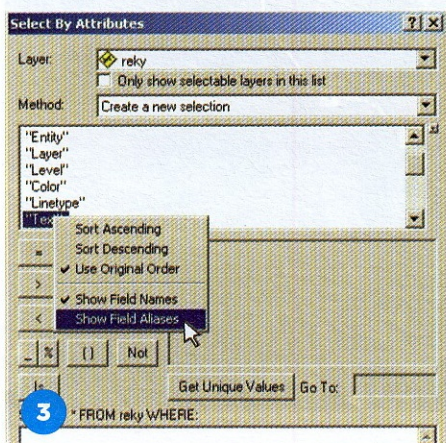
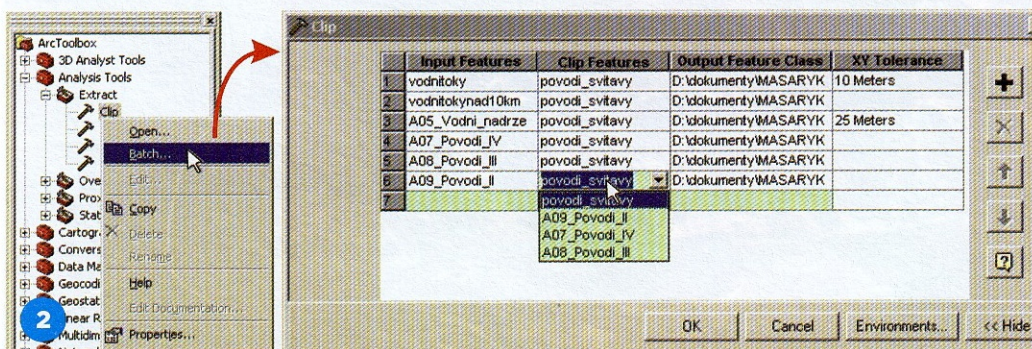
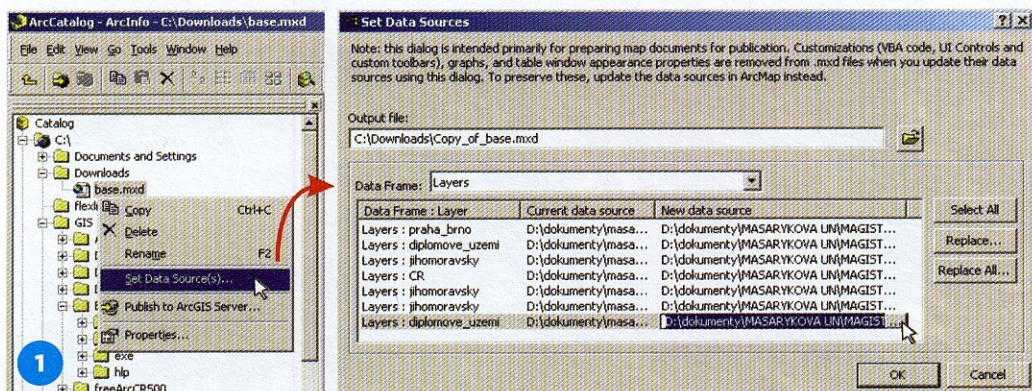
2. Velké možnosti nabízí pravé tlačítko při používání nástrojů (Toolbox). Při kliknutí na libovolnou skupinu toolboxu ji lze celou uložit do formátu použitelného ve verzích ArcGIS 9.0/9.1 a efektivně si tím přenést či převést požadované kategorie.

Skutečnou úsporou času je tzv. batch (dávkové zpracování příkazu). Umožňuje nám provést stejnou funkci na libovolném množství vektorových vrstev, aniž bychom ji museli pro každou vrstvu zdlouhavě zadávat zvlášť, nebo používali pokročilejší funkce (například Model Builder). Stačí zadat entity, které se mají během dávky zpracovat, doplnit potřebné parametry podle nabídky konkrétního příkazu a celou akci spustit tlačítkem OK (viz obr. 2).

3. Při filtrování dotazu v ArcMap tzv. selekcí podle atributu (volba Select by Attributes v nabídce Selection) je v dialogovém okně Select by Attributes možné pravým tlačítkem (při kliknutí na atributy vybrané vrstvy) provést seřazení těchto atributů, nebo zobrazit namísto často nekonkrétních názvů jejich „aliasy“ (viz obr.3).

4. Při volbě designu barevné škály hodnot nebo gradientní výplně symbolu/plochy je při kliknutí pravým tlačítkem na vybranou barevnou škálu a zvolením vlastností škály (Properties) možné vyvolat dialogovou nabídku změny barevné stupnice. Pak můžeme upravovat její hodnoty, např. přidávat/odebírat barvy, měnit typ přechodu apod. (viz obr. 4).

– **Jakub Trojan,**
Jan Trávníček,
Masarykova univerzita
v Brně

Máte tip či trik, který vám usnadňuje práci? Podělte se o něj se čtenáři GeoBusinessu. Všechny zveřejněné tipy a triky jsou honorovány. Instrukce jak psát pro GeoBusiness, najdete na www.springwinter.cz.

Převody mezi body, liniemi a plochami

Ve vektorových formátech jsou jednotlivé objekty zobrazovány pomocí bodů, linií a polygonů. V některých případech může být užitečné vytvořit z linií body nebo z polygonů linie. Takto lze data převádět prakticky mezi všemi typy vektorových dat. Jde většinou o pokročilejší funkce, které běžně nejsou součástí GIS. Například v případě ESRI ArcGIS 9 je většina těchto funkcí k dispozici až ve vyšší licenční úrovni programu ArcInfo. Najdete je

v sadě „toolboxů“ v sekci Data Management Tools - Features.

Děláme body z linií

Typickým příkladem, kdy potřebujete mít k dispozici místo linií body je proces tvorby digitálního modelu reliéfu. Většina interpolačních metod totiž pracuje s body a nikoliv s vrstevnicemi, které jsou ale nejčastěji k dispozici. Pomocí jednoduchého nástroje Feature Vertices to Points je možné původní vrstvu vrstevnic převést na vrstvu

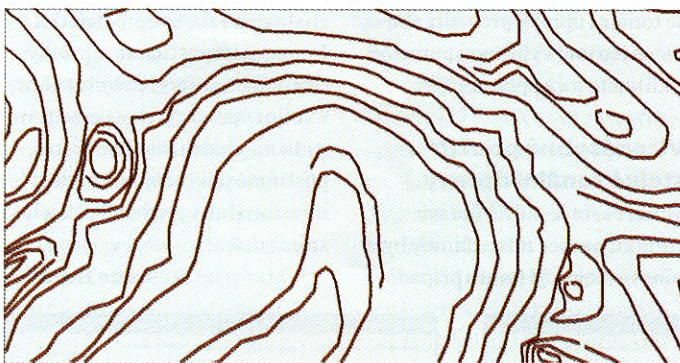
bodů, která obsahuje všechny původní atributy příslušné linie, tedy i nadmořskou výšku. Funkce převádí každý z lomových bodů původních linií, ale je možné vybrat si například pouze převod koncových, počátečních nebo středních bodů.

Polygony z linií

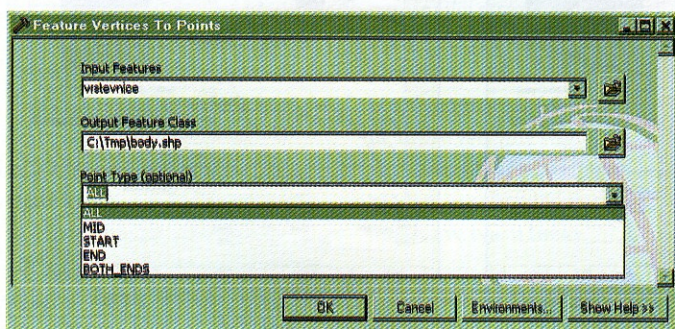
Při převodu CAD formátů do GIS často nastane situace, kdy jsou plošné jevy převedeny do podoby liniové vrstvy. K tomu dochází v případě, kdy jsou data

v prostředí CAD vytvořena způsobem, který GIS neumí interpretovat a data jsou tedy převedena s nesprávným výsledkem. Pro další práci s těmito daty v prostředí GIS je možné pro převod z linií na plochy využít funkci Feature to Polygon. Ta nejenže z linií udělá plochy, ale pokud máme k dispozici bodovou vrstvu s příslušnými atributy, umí funkce tyto atributy propojit do nově vytvořených polygonů. ■

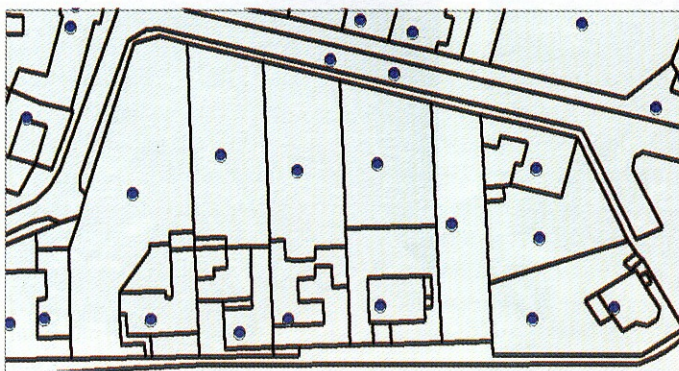
— Jaroslav Burian

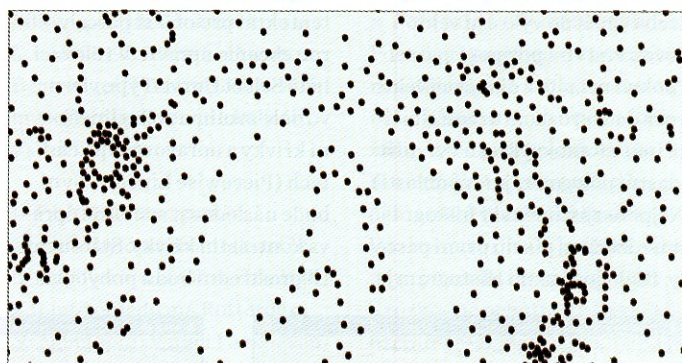
Původní liniová vrstva vrstevnic

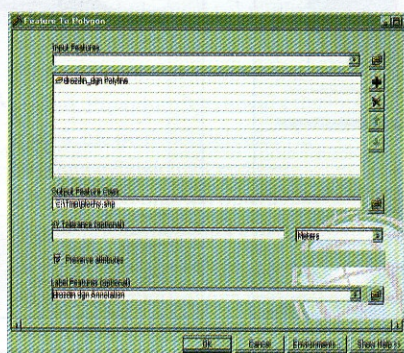
Dialogové okno funkce Feature Vertices To Points sloužící pro převod linií na body

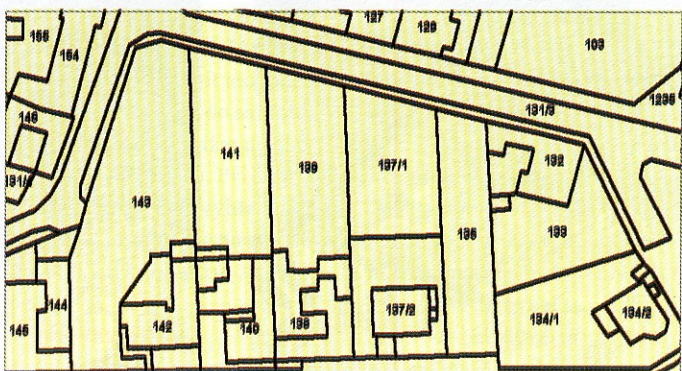
Původní liniová vrstva s bodovou vrstvou

Převedená vrstva výškových bodů

Dialogové okno funkce Feature to Polygon sloužící pro převod linií na polygony

Převedená polygonová vrstva s atributy převzatými z bodové vrstvy